

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально – науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Г.О. Бірта
(підпис) (ініціали, прізвище)

«25» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Основи товарної політики»

освітня програма «Експертиза та митна справа»
«Товарознавство і торговельне підприємництво»

спеціальність 076 Підприємництво та торгівля
код назва спеціальності

галузь знань 07 Управління та адміністрування
код назва галузі знань

ступінь вищої освіти _____ бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи товарної політики» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

Протокол від « 25 » серпня 2023 року № 1

Полтава 2023

Укладач: Офіленко Н.О., к.с.-г.н., доцент.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Експертиза та митна справа» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» ступеня бакалавр

(підпис)

Кириченко О.В.

(ініціали, прізвище)

« 25 » серпня 2023 року

Гарант освітньої програми «Товарознавство і торговельне підприємництво» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» ступеня бакалавр

(підпис)

Бургу Ю.Г.

(ініціали, прізвище)

« 25 » серпня 2023 року

Зміст

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	4
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	5
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	6
Розділ 6. Інформаційні джерела	7
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	8

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Основи товарної політики»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки :	<i>Пререквізити:</i> Організація бізнесу <i>Постреквізити:</i> Методи дослідження якості товарів, Товарні аспекти якості продукції
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни: обов'язкова	
Курс/семестр вивчення	1/2
Кількість кредитів за ЄКТС / кількість модулів	4/2
Денна форма навчання:	
Кількість годин: 120 – загальна кількість: 2 семестр 120	
- лекції: 2 семестр 16	
- практичні заняття: 2 семестр 32	
- самостійна робота: 2 семестр 72	
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК	
Заочна форма навчання:	
Кількість годин: 120 – загальна кількість: 2 семестр 120	
- лекції: 2 семестр 4	
- практичні заняття: 2 семестр 6	
- самостійна робота: 2 семестр 110	
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК	

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування системи базових знань та практичних навичок з товарної політики підприємства; оптимізації товарної політики, розроблення нових товарів і послуг; набуття вмінь з формування ефективного товарного портфелю з метою задоволення потреб споживачів та одержання прибутку.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
K15 (СК03). Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин. K18 (СК06). Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	ПР01. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях. ПР02. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни Модуль 1 «Сутність товарної політики»

Тема 1. Сутність, зміст і завдання товарної політики підприємства

Значення та сутність товарної політики підприємства, складові товарної політики, рівні товарної політики. Формування товарної політики підприємства, фактори впливу на формування товарної політики, SNW-аналіз, PEST-аналіз, модель п'яти конкурентних сил

Портера М.. Товарна політика у міжнародній торгівлі.

Тема 2. Товари і послуги як об'єкт товарної політики

Поняття товару, рівні та класифікація товару. Особливості і характеристика послуги як товару. Сутність товарної номенклатури, її складові. Товарний асортимент, товарна одиниця, показники товарної номенклатури.

Модуль 2 «Управління якістю в товарній політиці підприємства»

Тема 3. Якість продукції та методи її оцінювання

Якість продукції та її показники. «Жорсткі» та «м'які» параметри якості, нормативні та консументні параметри якості, рівень якості товару, постійність якості, дефект продукції, індекс дефектності, ланцюжок якості, петля якості. Управління якістю продукції, система тотального (комплексного) управління якістю «Total Quality Management» (TQM), стандарти ISO. Політика в області якості на підприємстві.

Тема 4. Конкурентоспроможність товару та її показники

Поняття конкурентоспроможності товару та її складові. Конкурентна перевага; головний (пріоритетний) конкурент на ринку; цінова конкурентна перевага; диференціація; показники конкурентоспроможності продукції. Ціна в системі ринкових характеристик товару. Вплив сервісу на конкурентоспроможність продукції підприємства. Методи оцінювання конкурентоспроможності товару. Рейтинг товару; відповідність споживчим перевагам; інтегральний показник конкурентоспроможності товару; ціна споживання; багатокутник конкурентоспроможності.

Тема 5. Життєвий цикл товару

Життєвий цикл товару та його види. Традиційний життєвий цикл товару, крива буму, крива захоплення, довготривале захоплення, сезонність або мода, крива поновлення або ностальгії, крива провалу, «гребінчаста» крива, збалансований товарний портфель підприємства. Маркетингові стратегії на різних етапах життєвого циклу товару. Етап впровадження, етап зростання, етап зрілості, етап спаду.

Тема 6. Товарні марки та упаковка

Товарна марка та її різновиди. Упаковка товару. Функції упаковки, внутрішня упаковка, зовнішня упаковка, транспортна упаковка, виробнича упаковка, торгова упаковка, планування упаковки. Маркування товару. Виробниче маркування, торгове маркування, екологічне маркування, знаки екологічного маркування, екологічна упаковка. Штрихове кодування.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4 - Тематичний план навчальної дисципліни «Основи товарної політики»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1 «Сутність товарної політики»					
Тема 1. Сутність, зміст і завдання товарної політики підприємства					
1. Значення та сутність маркетингової товарної політики підприємства 2. Формування маркетингової товарної політики підприємства 3. Товарна політика у міжнародній торгівлі	2	Заняття 1. Сутність, політики підприємства Завдання 1. Сутність товарної політики Завдання 2. Формування товарної політики підприємства зміст і завдання товарної	4	Завдання 1. Вивчіть фактори впливу на товарну політику підприємства Розподіліть можливі фактори впливу у дві групи: зовнішні і внутрішні.	12
Тема 2. Товари і послуги як об'єкт товарної політики					

1. Поняття товару, рівні та класифікація. 2. Сутність товарної номенклатури, її складові та показники.	2	Заняття 1 Товари і послуги як об'єкт товарної політики Завдання 1. Поняття товару. Завдання 2. Товарна номенклатура.	6	Завдання 1. Вирішення ситуаційних задач	12
Модуль 2 «Управління якістю в товарній політиці підприємства»					
Тема 3. Якість продукції та методи її оцінювання					
1. Якість продукції та її показники. 2. Управління якістю продукції. 3. Політика в області якості на підприємстві.	4	Заняття 1 Якість продукції та методи її оцінювання Завдання 1. Якість продукції та її показники Завдання 2. Оцінка якості товару	6	Завдання 1. Користуючись нормативними документами (ДСТУ, ГОСТ, ТУ) побудувати ієрархічну багаторівневу структуру показників якості відповідного виробу (продукції)	12
Тема 4. Конкурентоспроможність товару та її показники					
1. Поняття конкурентоспроможності товару та її складові. 2. Ціна в системі ринкових характеристик товару. 3. Вплив сервісу на конкурентоспроможність продукції підприємства. 4. Методи оцінювання конкурентоспроможності товару	4	Заняття 1 Конкурентоспроможність товару та її показники Завдання 1. Поняття конкурентоспроможності Завдання 2. Вирішення ситуаційних завдань	4	Завдання 1. Опрацювати схему розрахунку показника конкурентоспроможності	12
Тема 5. Життєвий цикл товару					
1. Життєвий цикл товару та його види. 2. Маркетингові стратегії на різних етапах життєвого циклу товару.	2	Заняття 1 Розрахунок індексу дефектності продукції Завдання 1. Користуючись нормативними документами, розрахувати індекс дефектності окремих видів товарів.	6	Завдання 1. Скласти конспект за темою «Дефекти продукції»	12
Тема 6. Товарні марки та упаковка					
1. Товарна марка та її різновиди. 2. Упаковка товару 3. Маркування товару 4. Штрихове кодування	2	Заняття 1 Товарні марки та упаковка Завдання 1. Товарна марка та її різновиди. Завдання 2. Упаковка товару Завдання 3. Маркування товару	6	Завдання 1 Надати письмові відповіді на наступні питання: 1) Яке значення має упаковка в системі планування товару, при його просуванні? 2) Дайте визначення упаковці товару, назовіть її функції. 3) Які види упаковок існують? Наведіть приклади.	12
Разом:	16		32		72

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-2): тематичне тестування (10 балів); виконання навчальних завдань (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 3-6): тематичне тестування (20 балів); виконання навчальних завдань	50

(20 балів); поточна модульна робота (10 балів)	
Підсумкове тестування	20
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1 Навчальна	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	а) Участь у наукових гуртках	10
	б) Участь у наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

Таблиця 6 - Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та підсумковим контролем

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. ДСТУ 3144-95 Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Терміни і визначення.
2. Закон України «Про захист економічної конкуренції» [Електронний ресурс] Офіційний веб-портал «Верховна Рада України». Сайт «Законодавство України». – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>.
3. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 01.02.2005. «Про впровадження штрихового кодування товарів». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0466-05>.
4. Постанова Кабінету міністрів України від 12.12.94 р. № 821 «Про Асоціацію Товарної Нумерації України «САН-Україна». [Електронний ресурс] Законодавство України. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/821-94-%D0%BF>.
5. Постанова Кабінету міністрів України від 29.05.96 р. № 574 «Про впровадження штрихового кодування товарів». [Електронний ресурс] Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/574-96-%D0%BF>.
6. Товарна політика підприємства. - Електронний ресурс. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1590071650423/marketing/sutnist_tovarnoyi_politiki.
7. Глобальна мережа екологічного маркування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecolabel.org.ua>.
8. Офіційний сайт Програми екологічного маркування в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ecolabel.org.ua>.
8. Товарна інноваційна політика. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1232101250418/marketing/tovarna_innovatsiyna_politika.
9. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Управління якістю». – Електронний ресурс. – Режим доступу: http://lib.htei.org.ua/sites/default/files/83/2018/upravlinnya_yakistyu.pdf.
10. Українська асоціація якості [Електронний ресурс]. Офіційний сайт. — Режим доступу: [<http://www.uaq.org.ua/>].

11. Управління товарним асортиментом. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1173101850424/marketing/upravlinnya_tovarnim_asortimentom

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Розроблений мультимедійний курс лекцій з навчальної дисципліни «Основи товарної політики» в програмі Microsoft Power Point. Дистанційний курс доступний за електронною адресою: <<http://el.puet.edu.ua>>.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Положення про організацію освітнього процесу: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
Порядок ліквідації здобувачів вищої освіти академічної заборгованості: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
Положення про повторне навчання: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Не допускається академічний плагіат, фальсифікації, фабрикації. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:
Кодекс честі студента: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
Положення про академічну доброчесність: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
Положення про запобігання випадків академічного плагіату: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
- Політика щодо відвідування:
відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:
Положення про порядок перезпрахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>
- Політика вирішення конфліктних ситуацій:
Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>
Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>
Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: <https://nazk.gov.ua/uk/upovnovazhenym/>
- Політика підтримки учасників освітнього процесу:
Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>
Студентський омбудсмен ПУЕТ: <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>
- Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyialnosti/>